

Krátka správa z kontrol hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom obcí a samosprávnych krajov vykonaných v 2. polroku 2007

Úvodná časť

Na základe plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2007 bola vykonaná kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom obcí a samosprávnych krajov s využitím informácií z podnetov, ktoré NKÚ SR prijal po rozšírení svojich kompetencií na oblasť samosprávy.

Účelom kontrolnej akcie bolo zistiť stav dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s finančnými prostriedkami z rozpočtov obcí a samosprávnych krajov a dodržiavania povinností vyplývajúcich z hospodárenia a nakladania s majetkom obcí a samosprávnych krajov.

Kontrolovaným obdobím v nadväznosti na informácie z podnetov boli roky 2005 – 2006.

V 2. polroku 2007 boli vykonané a ukončené, vrátane vypracovania správy určenej zastupiteľstvám obcí a miest, kontroly v 19 kontrolovaných subjektoch. Kontrolovanými subjektmi boli obce Andovce, Horné Obdokovce, Veľký Lapáš, Harmanec, Zlatá Baňa, Egreš, Dubovica, Hrašovík, Lenartov, Medzany, Štitáre, Patince, Špania Dolina, Bystrany, Veľké Zálužie, mestá Modrý Kameň a Turzovka, mestské časti Bratislava – Rusovce a Bratislava – Čunovo.

Hlavná časť

Kontrolou NKÚ SR bolo preukázané porušovanie viacerých všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s finančnými prostriedkami a nakladaní s majetkom obce, a to najmä zákonov o rozpočtových pravidlách, o účtovníctve, o verejnom obstarávaní, o obecnom zriadení alebo o majetku obcí.

V oblasti rozpočtovníctva bolo zistené nerešpektovanie rozpočtových pravidiel územnej samosprávy pri tvorbe rozpočtov, ich úpravách a zmenách, ako aj pri zostavovaní záverečných účtov obcí a vyčíslňovaní výsledkov hospodárenia obcí.

Dôsledkom nedodržiavania rozpočtových pravidiel bolo porušenie finančnej disciplíny podľa § 31 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy spolu vo výške 8 784 tis. Sk. Najviac nedostatkov sa týkalo nedodržiavania pravidiel pri poskytovaní dotácií z rozpočtu obcí podnikateľským i nepodnikateľským subjektom, poskytovaní rôznych finančných výpomocí občanom obcí, neehospodárneho a neefektívneho vynakladania verejných prostriedkov na obstaranie nepotrebného majetku, na autoprevádzku a pod. V dvoch obciach boli zistené aj prípady hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami a majetkom, ktoré umožnili získanie bezdôvodného obohatenia sa získaním prospechu z verejných prostriedkov v súvislosti s nakladaním s darovanými

dopravnými prostriedkami, ako aj uhrádzaním nevykonaných stavebných prác na majetku obce.

Pri verejnom obstarávaní neboli používané metódy a postupy podľa zákona.

Takmer v každom z kontrolovaných subjektov boli zistené nedostatky vo vedení účtovníctva, ktoré spočívali najmä v nedodržiavaní záväzných postupov účtovania a v porušovaní povinnosti viesť účtovníctvo správne, úplne a preukázateľne. Účtovná závierka následkom toho nevyjadrovala verne vo všetkých súvislostiach finančnú a majetkovú situáciu obcí ako účtovných jednotiek.

Pri správe a ochrane majetku obcí nebola zo strany orgánov obce venovaná dostatočná pozornosť vo vzťahu k jeho zveľaďovaniu, ochrane, a zhodnocovaniu. Obce nakladali s majetkom a majetkovými právami bez vydania zásad hospodárenia, čo viedlo následne v niektorých prípadoch aj k zneužívaniu právomocí štatutárnych orgánov uzatváraním nevýhodných zmlúv pre obec bez schválenia v zastupiteľstvách obcí napr. pri prenájmoch majetku, odpredaji majetku, nakladaniu s pohľadávkami atď. V mnohých prípadoch nebol zabezpečený zápis vlastníckych práv k pozemkom a nehnuteľnostiam a nebola vedená účtovná evidencia pozemkov a nehnuteľností.

Inventarizácia majetku a záväzkov bola vykonávaná neúplne, často formálnym spôsobom, bez vypracovania súpisov a zápisov s požadovanými náležitosťami.

Pri hodnotení vnútorného kontrolného systému obcí bolo vo väčšine prípadov konštatované, že zavedený systém je neúčinný, nespoľahlivý a nedostatočný.

Obce vykonávali len formálne, resp. vôbec nevykonávali predbežnú ani priebežnú finančnú kontrolu. Zo strany hlavných kontrolórov obcí neboli predkladané na rokovanie zastupiteľstiev odborné stanoviská k návrhu rozpočtov a záverečných účtov obcí, správy z kontrolnej činnosti. Kontrolou bola preukázaná nízka odborná úroveň výstupných materiálov z kontrolnej činnosti hlavných kontrolórov. Funkcia hlavného kontrolóra obce bola v niektorých obciach neobsadená, resp. vykonávaná neodborne.

Záverečná časť

Starostovia a primátori kontrolovaných obcí a miest akceptovali výsledky kontrol a prijali na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov 489 opatrení, ktorých plnenie bude NKÚ SR sledovať.

Zo strany NKÚ SR boli zastupiteľstvám všetkých kontrolovaných miest a obcí zaslané správy z vykonaných kontrol vrátane odporúčaní týkajúcich sa najmä skvalitnenia funkčnosti a spoľahlivosti vnútorného kontrolného systému.

Súhrnná správa z kontrol vykonaných v 2. polroku 2007 bola zaslaná Výboru NR SR pre financie, rozpočet a menu a Výboru NR SR pre verejnú správu a regionálny rozvoj.

Výsledky kontrol boli v jednom prípade odstúpené orgánom prokuratúry a v jednom prípade príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny za účelom ďalšieho konania.